

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoE/33/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715201611
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8715201611.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Mgr. Lenkou Zichovou, LL.M., advokátkou, so sídlom Stropkovská 3, Bratislava, proti povinnému: P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, W., o vymoženie 1446,91 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 20Er/73/2015-29 zo dňa 12.05.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 44 ods. 2 a 3, § 41 ods. 2 písm. d) exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. r), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 6 ods. 1, čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 a 3 smernice Rady 93/13/EHS.

V odôvodnení uviedol, že súdny exekútor požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 20.02.2015, a to na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. RK-PC-1447/14-LP zo dňa 20.11.2014 vydaného Stálym rozhodcovským súdom Victoria rozhodcovský súd v Žiline. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500016600, uzavretej medzi oprávneným a povinným dňa 17.10.2012, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 300 Eur.

Konštatoval, že predmetná zmluva má spotrebiteľský charakter. Právomoc rozhodcovského súdu konať bola založená formulárovou rozhodcovskou zmluvou, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa pri zmluvách rovnakého druhu a neurčitého počtu. Rozhodcovská zmluva je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol uznesenie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodcovská zmluva bola zjednaná alternatívne, teda tak, že v prípade sporu majú zmluvné strany možnosť domáhať sa svojich práv voči druhej strane buď na všeobecnom súde alebo na rozhodcovskom súde. Právo povinného - spotrebiteľa je teda z pohľadu hmotného práva jednoznačne zachované, a to až do okamihu podania žaloby na jednu z rozhodovacích autorít. Poukázal na dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 písm. r)

OZ. Namietal, že sa súd prvého stupňa neúplne zaoberal rozhodcovskou zmluvou, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na to, že rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, čo vyplýva z bodu 2 rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Spotrebiteľovi boli poskytnuté informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba znamená. Argumentoval aj rozhodnutím NS SR sp. zn. 3M Cdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012. Rozhodcovská zmluva spĺňa zákonné podmienky stanovené zákonom platným v dobe jej uzavretia a zároveň aj väčšinu podmienok stanovených v § 3 zákona o spotrebiteľskej arbitráži. Je samostatným právnym úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou a nie povinnosťou. Povinný nebol nútený k okamžitému podpisu zmlúv. Oprávnený poukázal taktiež na rozhodovaciu činnosť niektorých krajských súdov SR.

Zákonný sudca podanému odvolaniu nevyhovel v zmysle § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“).

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné ako vecne správne potvrdiť.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

Vychádzajúc zo zákonnej úpravy spotrebiteľských zmlúv, za neprijateľnú podmienku sa považuje taká, ktorá je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a je (musí byť) v neprospech spotrebiteľa.

Pokiaľ odvolateľ poukázal na to, že rozhodcovská zmluva bola v tomto prípade samostatná a individuálne dohodnutá a účastníci ju uzatvorili slobodne a po zvážení všetkých náležitostí (že nejestvovala podmienka uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy za účelom uzatvorenia zmluvy o úvere), tak k tomu odvolací súd poznamenáva, že rovnako ako samotná zmluva o úvere aj rozhodcovská zmluva je spísaná na predpísanom tlačive, ktorého obsah nemohol dlžník ovplyvniť a musel sa mu podriaďiť. Uzavreté sú v ten istý deň (17.10.2012).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Z rozhodcovskej zmluvy totiž nijako nevyplýva, že povinný bol informovaný o tom, čo tá ktorá voľba (rozhodovanie sporov v súdnom alebo rozhodcovskom konaní) znamená. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na stav, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Odvolací súd poznamenáva, že o doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa

diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“ In: Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk, 2010).

K rozhodcovskej zmluve má najbližšie ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ. Uvedené ustanovenie je svojím obsahom najbližšie problémovej zmluve „...vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“.

Povinný ako spotrebiteľ pri predmetnej rozhodcovskej zmluve nemá na výber, ak bude žalovaný na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veritelia. V prípade, že výnimočne uplatňuje svoje právo spotrebiteľ, využíva štátny súd.

Osobitné vyjednanie sa má sledovať z pohľadu ochrany spotrebiteľa, to znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov osobitne vymieňa nejakú klauzulu, lebo má preňho nejaký osobitný význam.

Spôsob, akým bola zmluva spotrebiteľovi - povinnému - predložená, je skôr o nevhodnom predložení zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým oprávnený sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok, čo predstavuje nekaloobchodnú praktiku v zmysle § 8 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie, resp. že by si povinný vymieňoval rozhodcovské konanie (§ 53 ods. 3 OZ).

Pre porovnanie dáva odvolací súd do pozornosti § 90 ods. 3 zák. č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde oprávnený má možnosť nájsť modus vivendi, ak tak vehementne chce docieľiť arbitrážny proces pre spotrebiteľa.

Odvolací súd poznamenáva, že inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2).

Nie je treba preto aplikovať ani nepriamy účinok Smernice na to, aby bolo možné skonštatovať, že oprávnený ako dodávateľ mal v čase uzatvárania zmluvy explicitne zakázané dojednávať v typových zmluvách podmienky, ktoré spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície (porov. rozsudok súdneho dvora MOSTAZA CLARO, bod. 25), by rovnako nemali byť žiadne pochybnosti. Z uvedeného (aj zo Smernice) teda vyplýva, že na spotrebiteľa pri typových zmluvách dopadá ochranný režim zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. O takýto prípad ide aj v predmetnej právnej veci.

Rozhodcovskú zmluvu dohodnutú za daných okolností považuje odvolací súd za neprimeranú zmluvnú podmienku, ktorá je v rozpore s platným právom.

Odvolací súd vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012, na ktoré poukázal oprávnený vo svojom odvolaní uvádza, že dané rozhodnutie neriešilo otázku rozhodcovskej zmluvy ako takej, lebo napadnuté rozhodnutie v danom prípade bolo zrušené z dôvodu nepreskúmateľnosti, nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Najvyšší súd SR v danom prípade teda nezaujal vecné stanovisko vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve tak, ako sa na to snažil poukázať oprávnený.

Pokiaľ však oprávnený v podanom odvolaní tvrdil, že povinný mal možnosť od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť (bod 7. rozhodcovskej zmluvy) uvedené svedčí skôr o tom, že oprávnený sa spoliehal na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučiní. Súdny takémuto konaniu oprávneného nemôžu poskytnúť ochranu, lebo je v rozpore s účelom a cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany. Navyše odvolací súd uvádza, že od zmluvy možno odstúpiť

len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Totožný právny názor vyplýva napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 111/2008 zo dňa 30.06.2009, z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 48/2010 zo dňa 29.02.2012.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie v súlade s ustanovením § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.